

15. februar 2019

FM2019/88

Hermed fremsættes følgende beslutningsforslag i henhold til § 33 i Forretningsordenen for Inatsisartut:

Forslag til Inatsisartutbeslutning om, at pålægge Naalakkersuisut, at nedsætte en hurtigtarbejdende arbejdsgruppe, der skal finde praktiske løsninger og anbefalinger på hjemløseproblemerne, og som senest den 31. august 2019 skal fremkomme med forslag til finansierede tiltag og løsninger.

(Medlem af Inatsisartut Tillie Martinussen, Samarbejdspartiet)

Begrundelse:

Vi bor i et arktisk land, som er meget, meget barskt at være hjemløs i. Hjemløsetallet i visse byer eksploderer, og kommunerne kan ikke selv løfte opgaven med at få hjemløse på livets rette vej. Det er derfor nærliggende at samarbejde mellem Selvstyret og kommunerne, for at få det bedst mulige udkomme af den håbløse situation mange af vore borgere befinder sig i.

Hjemløse er mange forskellige kategorier, og der findes en del viden om dem i forvejen. Denne viden skal inddrages i arbejdet.

Er der behov for at vi udbreder konceptet om container-boliger i landet, og at Selvstyret og kommunerne samfinansierer disse eventuelt? Er der behov for, at inddrage præster eller andre personer med træning i samtaler eller sorgbearbejdning for at komme videre fra hjemløshed? Har hjemløse behov for opkvalificering, eller tilbud om Kofoeds Skole-lignende tilbud, for at kunne komme videre? Også ude på kysten? Er der behov for opsøgende tiltag og teams på gaderne? Vi skal have afdækket behovene, således vi kan komme hjemløsheden til livs.

1,6 procent af vor befolkning er hjemløse iflg. tal fra rapporter. Til sammenligning er 0,1 procent af befolkningen i Danmark hjemløse. Og vi har arktisk klima, samt meget hårde vintre, som de hjemløse skal slås med, oven i de problemer, der har kastet dem ud i hjemløshed i første omgang. Hidtil er det typisk religiøse godgørende organisationer og enkelte andre tiltag, der sikrer, at de hjemløse ikke fryser ihjel ude i vinteren, men meget lidt sker fra offentlig side af, for at bekæmpe denne problematik mere målrettet. Derfor denne arbejdsgruppe.

Kommunerne er i dag, så overbebyrdede i deres sagsbehandlinger, at de løber bagefter opgaverne. Og mange hjemløse har ikke menneskelige ressourcer til, at blive ved med at opsøge socialkontoret, møde til eventuelle møder osv., samtidig med, at de skal finde det næste sted at sove, eller det næste måltid mad.

Ud over de sædvanlige strukturelle udfordringer med at få bygget flere boliger, og sikre gældssanering og så videre, er der tydeligvis behov for flere tiltag, og det kan ikke gå hurtigt nok. Det er ganske enkelt uværdigt for et samfund, ikke at have et sikkerhedsnet der er tilstrækkeligt finmasket til, at sikre forløb for de mest udsatte af vore borgere.

Hjemløshed er et symptom på en række underliggende årsager, der kræver en lang, vedvarende socialpolitisk indsats. Men det er også et meget praktisk og akut problem der tvinger nogle af vore medmennesker ud i armod, tiggeri, eller at de skal give modydelse og leve i stress for at få foden indenfor døren hos venner, bekendte og familie, der også belastes psykisk og fysisk, uden udsigt til reelle løsninger på den lange bane.

Der sker i dag ingen adskillelse af typen af hjemløse. Her tænkes på, at der ikke skelnes mellem f.eks. hjemløse som er arbejdsmarkedsparete, hjemløse der kræver en indsats, og hjemløse der skal henvises til permanent offentlig hjælp. Ganske enkelt fordi de hjemløse ikke altid kan passe møder på kommunen m.v.

Derfor skal vi have fundet praktiske, implementérbare løsninger, mens vi venter. Har vi behov for, at udvide tiltag som Kofoeds skole, hvor man trods alt kan komme ind i varmen i dagtimerne, og lave lignende tilbud i andre kommuner end Kommuneqarfik Sermersooq? Har vi behov for tilsvarende tilbud for hjemløse misbrugere, der også får dagtilbud? Har vi behov for, at vi sikrer en opdeling i køn og parathed til arbejdsmarked der hvor vi tilbyder overnatninger til hjemløse?

Der er ikke tilstrækkelig opmærksomhed på det stigende problem, og arbejdsgruppen er derfor et relevant arbejdsredskab til at få sat gang i udviklingen.

Enhver der har øjne og lidt kendskab til hjemløseproblematikken i f.eks. Kommuneqarfik Sermersooq, kan se, at antallet af mennesker der har behov for hjælp, overnatning og et sted at spise er voldsomt stigende. Samme tendens kan muligvis findes i andre kommuner. Det skal vi have afdækket og være på forkant med, samt finde praktiske løsninger på, mens vi venter på socialpolitisk initiativer på den lange bane.

I FN's menneskerettigheds erklæring artikel 25, punkt 1, står der, at: "Enhver har ret til en sådan levestandard, som er tilstrækkelig til hans og hans families sundhed og velvære, herunder til føde, klæder, tøj, bolig." Vi overtræder i dag denne artikel, og vi har behov for, at finde løsninger på vort stigende problem. Værdige løsninger.

Folk risikerer at dø af hjemløshed, og nogle overnatter i kolde, bakteriebefængte opgange, fordi deres muligheder er rindet ud. Disse mennesker fortjener lige så værdig behandling som alle andre.

Vi anbefaler følgende i relation til den hurtigarbejdende arbejdsgruppe:

- 1) Arbejdsgruppen bør bestå af mindst 2 relevante embedsmænd fra Selvstyret, samt mindst 1 relevant person fra hver af kommunerne, med kendskab til hjemløshedsproblematikken, foruden forskere fra Ilisimatusarfik.
- 2) Arbejdsgruppen bør gives adgang til viden fra relevante myndigheder, og tage udgangspunkt i eksisterende relevant materiale, rapporter og udredninger.
- 3) Arbejdsgruppen skal anbefale løsninger i samarbejde mellem Selvstyret og kommunerne på hjemløsesituationen i kommunerne. Løsningerne kunne bl.a. indbefatte rehabiliteringsprogrammer med sigte på arbejdsmarkedsparathed indenfor eksisterende rammer, samt afdække behov for at der tilvejebringes flere opvarmede containere, som er beboelige, mens rehabiliteringen pågår, og

indbefatte opfølgende tiltag for at sikre de hjemløse arbejdsmarkedsparethed, samt en efterværnsordning, således der følges op på initiativerne for hjemløse kontinuerligt.

- 4) Arbejdsgruppens anbefalinger skal kunne fungere som en rettesnor for, hvor Selvstyret og kommunerne kan samfinansiere og samarbejde omkring hjemløsetiltag, samt sikre ordentlige og værdige vilkår for hjemløse, og sikre hjemløse permanente behandlings,- rehabiliterings eller boligforløb.
- 5) Arbejdsgruppens arbejde skal udmunde i anbefalinger til det politiske liv, omkring mulige løsninger for hjemløse i landet.

Vi ser frem til at debattere dette med de andre partier og Naalakkertsuisut.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige:

Som nævnt, foreligger der allerede en del relevant viden på området, Publikationer fra Ilisimatusarfik fra 2017, Naalakkersuisuts egne udgivelser, Kalaallit Røde Kors' udgivelse om sårbarhed, samt diverse rapporter og forskningsresultater fra Ilisimatusarfik, Naalakkersuisut, samt rapporten fra Statens Byggeforskningsinstitut fra 2013.

Udgifterne bør ikke overstige kr. 500.000 for ansatte i Selvstyret. I det omfang kommunerne og forskerverden vælger at deltage i arbejdsgruppen skal der påregnes udgifter i samme størrelsesorden. Dertil kan komme rejseudgifter og eventuelle mødeudgifter samt udgifter til publikation og tolkning.

Der henstilles til, at møde- og rejseudgifter holdes på et minimalt niveau ved at gøre brug af eksisterende tekniske og elektroniske faciliteter.

Udgiftsrammen anses samlet ikke at overstige i alt kr. 1.500.000.

Økonomiske og administrative konsekvenser for det private:

Ingen.

Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne:

Ingen.